

TRANSGENDER BİREYLERDE ORTOREKSİYA VE PSİKOSOSYAL FAKTÖRLER – ÖN ÇALIŞMA**Caner Yeşiloğlu¹, Ali Meriç Kurt¹, Lut Tamam¹, Mehmet Emin Demirkol¹, Zeynep Namlı¹,
Mahmut Onur Karaytuğ¹, Sinem Çetin Demirtaş²**¹Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Adana²Adana 5 Ocak Devlet Hastanesi

Giriş: Ortoreksiya nervosa (ON), bireyin sağlıklı beslenmeye yönelik ilgisinin saplantılı hale gelerek işlevselliğin bozulması olarak tanımlanır. Transgender kişilerde yeme davranışlarına ilişkin sorunların cisgender kişilerden daha yaygın olduğu, bu durumun azınlık stresi ile ilişkili olabileceği bildirilmektedir. Bu bağlamda ortorektik eğilimlerinin transgender kişilerde incelenmesi, bu durum ile ilişkili psikososyal etmenlerin araştırılması önemlidir. Çalışmamızda, transgender kişilerde ortorektik eğilimlerin düzeyi ile sağlık anksiyetesi, öz-şefkat, psikolojik acı ve algılanan sosyal destek arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Yöntemler: Bir üniversite hastanesinin psikiyatri polikliniğine cinsiyet uyumlandırma süreci için takip amacı ile başvuran 30 transgender birey çalışmaya dahil edilmiştir. Veriler ORTO-11, Psikolojik Acı Ölçeği, Sağlık Kaygısı Enventeri, Çok Boyutlu Algılanan Sosyal Destek Ölçeği ve Öz-Şefkat Ölçeği kullanılarak ve klinik görüşmeler aracılığıyla toplanmıştır. Etik kurul onayı 06.12.2024 tarihinde (Karar No: 35) alınmış; tüm katılımcılardan yazılı bilgilendirilmiş onam sağlanmıştır.

Sonuçlar: Katılımcıların yaş ortalaması 27,13(±4,43) olup, %46,7'si trans erkek, %53,3'ü trans kadındır. ORTO-11 puanları

sağlık anksiyetesi ($r=-0.734$, $p < 0.001$) ve psikolojik acı ($r=-0.705$, $p < 0.001$) ile negatif; öz-şefkat ($r=0.569$, $p < 0.001$) ve sosyal destek ($r=0.721$, $p < 0.001$) ile pozitif yönde anlamlı ilişkilidir.

Tartışma ve Sonuç: Bulgularımız, transgender kişilerde ortorektik eğilimlerin sağlık kaygısı, psikolojik acı, öz-şefkat, sosyal destek ile ilişkili olduğunu göstermiştir. Yüksek sosyal destek ve öz-şefkat düzeyi olanlarda düşük ortoreksik eğilimler saptanması destekleyici çevresel faktörlerin ortorektik eğilimler üzerinde dengeleyici bir rol oynayabileceğini düşündürmektedir. sonuçlarımız transgender kişilerde yeme davranışlarının psikososyal çerçevede incelenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Cinsiyet uyumlandırma sürecinde cerrahi ve hormonal müdahalelerin planlandığı trans bireylerde psikolojik değerlendirme çok faktörlü olmalıdır. Ancak bu ilişkilerin trans bireylere özgü olup olmadığını belirleyebilmek için cisgender katılımcıların dahil edildiği çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Cisgender bireylerin dahil edildiği çalışmalarda geniş örneklerle yapılacak araştırmalar, bu ilişkilerin doğasını daha net biçimde ortaya koyacaktır.

Anahtar Kelimeler: Transgender, ortoreksiya nervosa, psikososyal faktörler